

OHJEET JA PERIAATTEET, JOITA ETERA NOUDATTAÄ

- Hallinnon työjärjestys
- Johtoryhmän työjärjestys
- Hyvä vakuutustapa -ohje
- Sijoitussuunnitelma
- Omistajaohjauksen periaatteet
- Sisäpiiriohje
- Kuvaus Eteran sisäisestä valvontajärjestelmästä
- Riskienhallintasuunnitelma
- Juridinen compliance -ohjeistus
- Eteran tietoturvapoliitiikka
- Kriisiviestintäohje
- Tasa-arvosuunnitelma
- Työpaikkakiusaamisen ja henkisen väkivallan käsittelyohje.

Hyvä hallintotapa ohjaa toimintaa

Etera on keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö, jonka perustehtävä on tuottaa vakuutetuille ja vakuutuksenottajille hyvinvointia ja taloudellista turvaa. Eteran hallinto määräytyy pääasiassa työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain sekä sen perusteella vakuutusyhtiölain ja osakeyhtiölain mukaisesti.

Lisäksi Etera noudattaa suositusta listayhtiöiden hallinnointi- ja ohjausjärjestelmistä (Corporate governance) niiltä osin kuin se on työeläkevakuutusyhtiöille mahdollista. Eterassa on kirjallinen hallinnon työjärjestys, joka perustuu kyseisiin säännöksiin ja suositukseen.

Ylin päätösvalta Eterassa on yhtiökokouksella ja Eteran toimielimiä ovat hallintoneuvosto, hallitus ja toimitusjohtaja. Vakuutuksenottajien ja vakuutettujen edustus hallinnossa on varmistettu lakisääteisesti työmarkkinajärjestöjen kautta.

Hyvän hallintotavan tavoitteena on varmistaa Eteran toiminnan ja hallinnon läpinäkyvyyttä ja edistää vakuutuksenottajien ja vakuutettujen sekä Eteran muiden sidosryhmien luottamusta yhtiön toimintaan. Samalla hyvä hallintotapa vahvistaa yleistä luottamusta työeläkejärjestelmään osana suomalaista lakisääteistä sosiaaliturvaa.

Vuoden 2007 alusta Eteran toimiala laajeni ja toiminta muuttui oleellisesti sen alkaessa paitsi harjoittaa sekä työntekijän eläkelain TyEL:n että yrittäjän eläkelain YEL:n mukaista eläkevakuutusten toimeenpanoa myös kilpailla muiden työeläkevakuutusyhtiöiden kanssa. Muutokset heijastuivat myös Eteran hallintoon. Hallinnon uusi työjärjestys tuli voimaan vuoden 2007 alusta ja toimielinten kokoonpanoissa tapahtui paljon muutoksia. Samanaikaisesti myös hallitukselle asioita valmistelevat valiokunnat aloittivat toimintansa. Eteran yhtiöjärjestystä muutettiin varsinaisessa yhtiökokouksessa 2007 vastaamaan työeläkeyhtiöistä annetun lain muutoksia, ja vuoden 2008 alussa aloitti toimintansa muutosten edellyttämä vaalivaliokunta.

Yhtiökokous

Keskinäisyys tarkoittaa Eteran osalta sitä, että sen osakkaita ovat vakuutuksenottajat, joilla on yhtiössä voimassaoleva TyEL- tai YEL-vakuutus. Lisäksi osakkaita ovat TyEL-vakuutetut vakuutuskohtaisesti yhdessä sekä takuupääoman omistajat.

Yhtiökokouksessa käyttävät äänioikeuttaan Eteran osakkaat. Vakuutetut käyttävät äänioikeuttaan keskuudestaan valitseman edustajan kautta. Vakuutuksenottajien ja vakuutettujen äänet määräytyvät yhtiölle maksettujen vakuutusmaksujen perusteella. Takuuosuuden äänimäärä on 10 kutakin takuuosuutta kohti.

Eteralla on 112 000 euron takuupääoma, joka jakaantuu 112 takuusuuteen. Eteran 37 takuusuuden omistajaa ovat Eteran asiakasyrityksiä. Takuusuuden omistajat on lueteltu sivulla 49.

Varsinainen yhtiökokous pidetään vuosittain ennen toukuun loppua hallituksen määräämänä ajankohtana. Varsinaisessa yhtiökokouksessa esitetään tilinpäätös ja toimintakeromus sekä tilintarkastuskertomus ja päätetään

- tuloslaskelman ja taseen sekä konsernituloslaskelman ja konsernitaseen vahvistamisesta
- toimenpiteistä, joihin vahvistetun taseen ja konsernitaseen mukainen voitto tai tappio antaa aihetta
- hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenille sekä toimitusjohtajalle myönnettävästä vastuuvapaudesta
- hallintoneuvoston jäsenten palkkioista ja matkakustannusten perusteista
- tilintarkastajien ja varatilintarkastajien palkkioista ja matkakustannusten perusteista
- muista kokouksuudessa mainituista asioista.

Yhtiökokouksessa valitaan hallintoneuvoston jäsenet sekä tilintarkastajat, varatilintarkastajat, valvontatilintarkastaja ja valvontatilintarkastajan sijainen.

Eteran varsinainen yhtiökokous pidettiin 10.5.2007, ja siellä päätettiin varsinaiselle yhtiökokoukselle kuuluvien asioiden lisäksi yhtiöjärjestyksen muutoksesta. Yhtiöjärjestykseen lisättiin muun muassa vaalivaliokuntaa koskevat määräykset.

Hallintoneuvosto

Työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain mukaan työeläkevakuutusyhtiöllä on oltava hallintoneuvosto. Hallintoneuvoston tehtävänä on valvoa hallituksen ja toimitusjohtajan vastuulla olevaa yhtiön hallintoa. Hallintoneuvosto päättää hallituksen jäsenten palkkiot sekä valitsee hallituksen jäsenet ja varajäsenet. Hallintoneuvosto valitsee myös vaalivaliokunnan jäsenet ja sille puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan sekä päättää vaalivaliokunnan jäsenten palkkiot.

Eteran hallintoneuvostoon kuuluu 28 jäsentä. Jäsenet valitaan varsinaisessa yhtiökokouksessa kahdeksi vuodeksi kerrallaan siten, että vuosittain on erovuorossa puolet jäsenistä. Jäsenistä seitsemän on valittava keskeisten työnantajia edustavien keskusjärjestöjen ehdottamista henkilöistä ja seit-

semän keskeisten palkansaajia edustavien keskusjärjestöjen ehdottamista henkilöistä.

Hallintoneuvosto valitsee vuosittain keskuudestaan puheenjohtajan ja yhden tai useamman varapuheenjohtajan. Hallintoneuvoston puheenjohtajan tai yhden varapuheenjohtajan tulee olla vakuutettujen edustajien ehdottama henkilö.

Hallintoneuvosto kokoontui kolme kertaa ja kokouksiin osallistumisprosentti oli keskimäärin 82. Hallintoneuvoston kokoonpano on esitelty sivulla 43.

Vaalivaliokunta

Eteran vaalivaliokunta aloitti toimintansa vuoden 2008 alusta. Vaalivaliokuntaan kuuluu kuusi hallintoneuvoston vuosittain valitsemaa jäsentä, joiden tulee olla hallintoneuvoston tai hallituksen jäseniä. Valiokunnan jäsenistä puolet valitaan vakuutuksenottajien ja puolet vakuutettujen hallintoneuvostoedustajien ehdottamista henkilöistä.

Vaalivaliokunnan tehtävänä on valmistella yhtiökokoukselle hallintoneuvoston nimittämistä ja hallintoneuvoston jäsenten palkkioita koskevat ehdotukset sekä valmistella hallintoneuvostolle hallituksen jäsenten nimittämistä ja hallituksen jäsenten palkkioita koskevat ehdotukset.

Vaalivaliokunnan kokoonpano on esitelty sivulla 43.

Hallitus

Hallitus huolehtii yhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Hallitus nimittää toimitusjohtajan. Hallitus voi nimittää myös varatoimitusjohtajia ja muita johtajia sekä nimittää yhden varatoimitusjohtajan toimitusjohtajan sijaiseksi. Hallituksen tehtäviin kuuluu tarpeellisten ohjeiden antaminen toimitusjohtajalle, yhtiön toiminnalle tarpeellisen organisaation luominen sekä tämän organisaation toiminnan järjestäminen, turvaaminen ja valvonta. Hallitus hyväksyy yhtiön arvot ja strategiset tavoitteet, sijoitussuunnitelman, sisäisen tarkastuksen suunnitelman sekä riskienhallintasuunnitelman. Hallitus arvioi työtään vuosittain.

Eteran hallitukseen kuuluu 12 jäsentä ja neljä varajäsentä. Hallintoneuvosto valitsee hallituksen jäsenet ja varajäsenet kahdeksi vuodeksi kerrallaan. Jäsenistä kolme ja varajäsenistä yksi valitaan keskeisten työnantajia edustavien keskusjärjestöjen ehdottamista henkilöistä ja kolme jäsentä ja yksi varajäsen keskeisten palkansaajia edustavien keskusjärjestöjen eh-

dottamista henkilöistä. Viime vuonna Eteran hallitus kokoon-tui 11 kertaa. Kokouksiin osallistumisprosentti oli varajäsenet huomioiden keskimäärin 95.

Vuonna 2007 hallitus myös arvioi työtään ensimmäistä kertaa. Itsearviointia varten tehdyssä kyselyssä hallituksen jäsenet arvioivat hallitustyöskentelyyn liittyviä asioita asteikolla 1–5. Vastausten keskiarvo oli 4,0. Positiivisina nähtiin hallituksen kokoontuminen riittävän usein (4,53), hallituksen avoin keskusteluilmapiiri (4,40), hallituksen ja toimitusjohtajan selkeät roolit (4,53) ja Eteran hyvä maine/julkisuuskuva (4,40). Kehitettävää kyselyn perusteella on erityisesti strategiavaihto- tohtojen käsittelyssä, oikea-aikaisessa keskustelussa ja va- liokuntatyöskentelyssä. Hallituksen kokoonpano on esitelty sivuilla 44–46.

Hallituksen valiokunnat

Puheenjohtajisto

Eteran hallituksen puheenjohtajistoon kuuluu hallituksen puheenjohtaja, kaksi varapuheenjohtajaa sekä yksi hallituk- sen valitsema jäsen. Puheenjohtajisto valmistelee hallituksen kokousten asioita. Puheenjohtajisto toimii myös nimittämis- ja palkitsemisasiota valmistelevana valiokuntana. Tällöin sen tehtävänä on muun muassa valmistella toimitusjohtajan ja muun johdon nimitys- ja palkitsemisasiota sekä kannustin- järjestelmiä koskevia asioita.

Puheenjohtajisto kokoontui aina hallitusten kokousten edellä eli yhteensä 11 kertaa, joista viidessä kokouksessa kä- siteltiin nimitys- ja palkitsemisasiota. Puheenjohtajiston ko- koonpano on esitelty sivulla 44.

Tarkastusvaliokunta

Tarkastusvaliokuntaan kuuluu kolme hallituksen keskuudes- taan valitsemaa jäsentä, joilla tulee olla riittävä laskentatoi- men ja tilinpäätöskäytännön tuntemus. Tarkastusvaliokunnan tehtäviin kuuluu yhtiön taloudellisen ja muun raportoinnin sekä sisäisen valvonnan tilan arviointi ja valvonta.

Tarkastusvaliokunta aloitti toimintansa vuonna 2007 ja kokoontui kaksi kertaa. Tarkastusvaliokunnan kokoonpano on esitelty sivulla 45.

Neuvottelukunnat

Vuoden 2007 alusta Eterassa aloittivat toimintansa hallituk- sen nimittämien eläkeasiain, työntajien ja yrittäjien sekä vakuutettujen neuvottelukunnat. Hallitus vahvistaa neuvotte- lukuntien säännöt sekä päättää niiden jäsenten palkkioista ja nimittämisestä.

Eläkeasiain neuvottelukunta on Eteran ja työmarkkinajrjes- töjen välinen yhteistyöelin, joka antaa linjauksia eläkeratkai- suissa ottaen huomioon tietoturvan mahdollisesti asettamat rajoitukset. Neuvottelukuntaan kuuluu kahdeksan hallituksen nimittämää jäsentä.

Työntajien ja yrittäjien neuvottelukunta ylläpitää yh- teistyötä Eteran ja siellä vakuuttavien yritysten ja yrittäjien kesken. Yhteistyön luonne on neuvoa-antavaa ja tiedon välit- tymistä molempiin suuntiin edistävää. Neuvottelukuntaan kuuluu enintään 40 jäsentä, jotka Eteran hallitus nimittää työntajien ja yrittäjien edustajista. Kokoonpano edustaa Suomen eri osia ja eri alojen yrityksiä ja yrittäjiä.

Vakuutettujen neuvottelukunta on Eteran ja siellä vakuu- tettujen työntekijäin välinen neuvoa-antava yhteistyöelin. Toi- minnalla edistetään yhtiön ja palkansaajien välistä tiedonvä- litystä ja lisätään tietoa eläkeasioihin vaikuttavasta työolojen tuntemuksesta. Etera puolestaan antaa neuvottelukunnalle tietoa toiminnastaan ja työeläkejärjestelmän ajankohtaisista asioista. Neuvottelukuntaan kuuluu enintään 30 hallituksen nimeämää Eterassa vakuutettujen työntekijöiden edustajaa siten, että 20 nimitetään Suomen Ammattiliittojen Keskusjär- jestö SAK ry:n esityksestä, seitsemän Toimihenkilökeskusjär- jestö STTK ry:n esityksestä ja kolme AKAVA ry:n esityksestä.

Vuoden 2007 aikana eläkeasian neuvottelukunta kokoontui 10 kertaa, työntajien ja yrittäjien neuvottelukunta kerran ja vakuutettujen neuvottelukunta kaksi kertaa.

Neuvottelukuntien kokoonpanot on esitelty sivulla 47.

Toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen

Eteran toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisena toimi- van varatoimitusjohtajan nimittää hallitus. Toimitusjohtaja huolehtii yhtiön juoksevasta hallinnosta hallituksen antamien ohjeiden mukaisesti ja vastaa yhtiön operatiivisesta johtami- sesta. Toimitusjohtajan sijainen toimii toimitusjohtajana sil- loin, kun toimitusjohtaja on estynyt hoitamasta tehtäviään.

Etera toimitusjohtaja on Kalevi Hemilä. Toimitusjohtajan si- jaisena toimii varatoimitusjohtaja Hannu Tarkkonen.

Johtoryhmä

Toimitusjohtajaa tukee yhtiön johtamisessa johtoryhmä, jonka hän nimittää. Johtoryhmään kuuluu toimitusjohtajan lisäksi 10 jäsentä, joista yksi on henkilöstön edustaja. Johtoryhmä ohjaa ja kehittää Eteran toimintaa siten, että yhtiön hallituksen hyväksymät strategiset tavoitteet saavutetaan.

Johtoryhmä kokoontui 45 kertaa vuonna 2007. Johtoryhmän kokoonpano on esitetty sivulla 48.

Palkkiot, palkitseminen ja eläkejärjestelyt

Hallintoneuvoston palkkioista päättää yhtiökokous. Hallintoneuvoston puheenjohtajalle maksettiin vuonna 2007 vuosipalkkiota 2 000 euroa, varapuheenjohtajalle 1 500 euroa ja jäsenille 1 000 euroa. Lisäksi hallintoneuvoston puheenjohtajalle maksettiin kokouspalkkiota 800 euroa kokoukselta ja hallintoneuvoston varapuheenjohtajalle ja jäsenille 600 euroa kokoukselta.

Hallituksen jäsenten palkkioista päättää hallintoneuvosto. Hallituksen puheenjohtajalle maksettiin vuonna 2007 vuosipalkkiota 12 000 euroa, hallituksen varapuheenjohtajalle 8 000, jäsenille 7 000 euroa ja varajäsenille 4 000. Hallituksen puheenjohtajalle, varapuheenjohtajalle, jäsenille ja varajäsenille maksettiin lisäksi kokouspalkkiota 360 euroa kokoukselta. Hallituksen puheenjohtajiston ja tarkastusvaliokunnan kokouksista maksettiin 360 euroa kokouspalkkiota.

Toimitusjohtajalle maksettiin vuonna 2007 palkkaa luontoisetuineen 210 327,97 euroa. Toimitusjohtajan irtisanomisaika on kuusi kuukautta. Lisäksi hän on oikeutettu 12 kuukauden palkkaa vastaavaan korvaukseen, mikäli yhtiö irtisanoo hänet.

Toimitusjohtajalle ja Eteran muulle johdolle ei ole sovittu erityistä eläkeikää.

Koko Eteran henkilöstö kuuluu tulospalkkiojärjestelmän piiriin. Järjestelmän tarkoituksena on tukea Eteran strategisten tavoitteiden saavuttamista.

Etera maksoi vuonna 2007 tilintarkastusyhteisölleen PricewaterhouseCoopers Oy:lle palkkiota tilintarkastuksesta 127 431,81 euroa ja muusta konsultoinnista 19 825 euroa.

Sisäpiiri

Eterassa on Finanssialan Keskusliiton ohjesuositukseen perustuva sisäpiiriohje. Ohjeen tarkoituksena on edistää Eteran sijoitustoiminnan luotettavuutta ja lisätä tietämystä sisäpiirimääräyksistä niin, ettei niitä tahattomastikaan rikota. Ohjeen piiriin pysyvinä sisäpiiriläisinä kuuluvat henkilöt, jotka saavat säännöllisesti haltuunsa sisäpiirintietoa.

Sisäinen valvonta

Sisäisellä valvonnalla varmistetaan Eteran strategisten tavoitteiden saavuttaminen, taloudellinen ja tehokas toiminta, riskienhallinta, taloudellisen ja muun johtamisinformaation luotettavuus sekä lakien, määräysten ja ohjeiden noudattaminen. Hallitus määrittelee sisäisen valvonnan sisällön ja organisoinnin sekä seuraa ja arvioi valvonnan toimivuutta.

Hallitus hyväksyy vuosittain koko toiminnan kattavan riskienhallintasuunnitelman. Riskienhallinnan suunnittelu, koordinointi ja raportointi kuuluu riskienhallintajohtajalle, joka tukee tarvittaessa toimintojen ja työryhmien riskienhallinnan järjestämistä.

Toiminnan lainmukaisuuden varmistamista varten Eterassa on organisoitu juridinen compliance -toiminta, joka sisäisesti tukee ja ohjeistaa yhtiötä koskevien lakien, lakiasioiden toimialueeseen liittyvien säännösten ja määräysten soveltamista.

Eteran raportointijärjestelmä tuottaa hallituksen tarvitseman säännöllisen raportoinnin yhtiön liiketoiminnan eri osaluueilta. Lisäksi tuotetaan johdon raportointi ja operatiivinen raportointi. Yhtiön sisäisellä tiedonvälityksellä ja viestinnällä varmistetaan tiedonkulku organisaatiossa.

Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on Vakuutusvalvontaviraston määräysten ja ohjeiden sekä hallituksen hyväksymän tarkastussuunnitelman mukaisesti arvioida ja kehittää riskienhallinnan, muun sisäisen valvonnan ja johtamisjärjestelmien tilaa. Sisäinen tarkastaja raportoi havainnoistaan toimitusjohtajalle ja hallitukselle.